

**KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET**

Olje- og energidepartementet
Boks 8148 Dep
0033 Oslo

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 08.01.2013
Vår ref.: 2010/1394 442
Deres ref.:
Saksbehandler: Ingrid Bjotveit, telefon: 22573422

Konsekvensutredning i åpningsprosessen for petroleumsvirksomhet i havområdene ved Jan Mayen - Klifs kommentarer

Klif mener at det ikke bør åpnes for petroleumsvirksomhet i havområdene ved Jan Mayen, som er en vernet øy og med svært sårbar natur.

Området ligger langt fra fastlandet og værforholdene vil være krevende. Jan Mayen ligger nær iskanten slik at drivis kan forekomme. Det er muligheter for polare lavtrykk, som innebærer plutselige værforandringer. Videre er det mørke i store deler av året, og om sommeren er det havtåke i om lag 35 % av tiden.

Klif er spesielt bekymret for mulighetene for å ivareta en tilfredsstillende beredskap mot akutt forurensning i området. Vår vurdering er at værforholdene som er beskrevet innebærer at det er lav sannsynlighet for at en effektiv og forsvarlig aksjon mot akutt forurensning vil kunne gjennomføres med kjent teknologi.

En åpning vil innebære at det må etableres en beredskap mot akutt forurensning på Jan Mayen. Det vil være svært vanskelig å benytte den eksisterende norske beredskapen og det er ikke sikkert at Island vil etablere beredskap som Norge kan benytte. For å etablere tilstrekkelig robusthet og mulighet for opptrapping av en aksjon på en forsvarlig måte vil det kunne bli nødvendig å ha alle aktuelle beredskapsressurser tilgjengelige i området, blant annet med nødvendige oppankrings- og kaiforhold ivaretatt.

Sannsynligheten for å oppdage et oljeutslipp på sjø vil være liten. Basert på kjent teknologi vil satellittdeteksjon være mest aktuelt, og tiden det tar å oppdage kan i en del tilfeller være lang.

I det eksisterende verneområdet på øya er det ikke åpnet for etablering av olje- og gass- aktiviteter, og dette er heller ikke vurdert i konsekvensutredningen. Fysiske

inngrep vil, etter Klifs vurdering, likevel kunne bli omfattende siden det er lang vei til annen infrastruktur. Dette gjelder først og fremst utbygging for å tilrettelegge for transport av forsyninger, personell og beredskapsressurser.

Dersom de seismiske undersøkelsene viser stort potensiale for store funn og at tildelte lisenser i Islands del av samarbeidsområdet også blir bygd ut, ser vi at det kan være mer aktuelt for Norge å åpne for petroleumsvirksomhet. Vi mener at det i så fall bør begrenses til de områdene som ligger i dette samarbeidsområdet og at det ikke åpnes nord for Jan Mayen, og i områdene nær øya. Ved eventuell åpning og utlysning vil det være behov for særskilte krav om nullutslipp til sjø. Videre vil det ikke være tilstrekkelig å basere seg på eksisterende beredskap på kontinentalsokkelen og langs Norskekysten.

Vi viser til brev av 15. oktober 2012 med konsekvensutredning for åpning av havområdene ved Jan Mayen for petroleumsvirksomhet. Høringsfristen til Olje og energidepartementet(OED) er 16. januar 2013.

Bakgrunn

Før det kan åpnes for petroleumsvirksomhet i nye områder må det gjennomføres en åpningsprosess hvor en konsekvensutredning er en del av prosessen. Det er OED som er ansvarlig for at utredningen blir gjennomført, og både program og resultater av konsekvensutredningen skal ut på høring. Petroleumslovens § 3-1 gir bestemmelser for hva en slik konsekvensutredning skal inneholde. Selve beslutningen om åpning av nytt område tas av Stortinget. Det er ikke gjennomført en slik åpningsprosess på norsk sokkel siden 1994.

Det aktuelle området er havområdene ved Jan Mayen på norsk side og omfatter et areal på ca. 100 000 km². Arealet grenser mot grønlandsk sektor i vest og mot islandsk sektor i sør. 22.oktober 1981 inngikk Norge og Island en overenskomst om deling av kontinentalsokkelen mellom Island og Jan Mayen. Det er et område på 45 470 km² som er av spesiell interesse når det gjelder samarbeid mellom Norge og Island, og av dette er 32 750 km² på norsk side. Avstanden fra Norges fastland til Jan Mayen er ca 1000 km og mellom Island og Jan Mayen er det ca 600 km.

I 2007 ønsket islandske myndigheter å åpne for seismiske undersøkelser, leteboring og produksjon av eventuelle utvinnbare petroleumssressurser i Drekiområdet, i den islandske delen av avtaleområdet. Første konsesjonsrunde ble lyst ut i 2009, og det kom inn to søknader som senere ble trukket. Det er ikke startet opp noe virksomhet, da det i slutfasen ikke var interessenter. I oktober 2011 ble den andre konsesjonsrunden lyst ut, og islandske myndigheter har mottatt tre søknader. Det islandske nærings- og energidepartementet har nylig offentliggjort at det islandske energidirektoratet (Orkustofnun – National Energy Authority) har besluttet å tildele en lisens til Faroe Petroleum Norge AS (operatør) og Iceland Petroleum og en lisens til Valiant Petroleum (operatør) og Kolvetni ehf. Lisensene

gjelder leting etter og utvinning av hydrokarboner på «Dreki» (islandsk del av Jan Mayen-ryggen). I statsråd 30. november 2012 ble det bestemt at Norge, med forbehold om Stortingets tilslutning til finansiering av deltakelsen, skal utøve opsjonen om å delta i disse to utvinningstillatelsene med 25 % deltakerandel og Petoro skal ivareta den norske deltakerinteressen.

Oppdatering av forvaltningsplanen og verneområde

Det omsøkte området inngår i området for forvaltningsplanen for Norskehavet, St.meld.nr. 37 (2008-2009). Her går regjeringen inn for at det skal startes en åpningsprosess i havområdene utenfor Jan Mayen. Basert på resultatene fra konsekvensutredningen, vil regjeringen legge rammene for eventuelle petroleumsaktiviteter i området. I forvaltningsplanen gjøres det imidlertid klart at det ikke skal være noen petroleumsvirksomhet innenfor et område på 30 km rundt øya, før en oppdatering av forvaltningsplanen er gjennomført. Oppdateringen skal senest skje i 2014.

Vi viser for øvrig til Forskrift om fredning av Jan Mayen naturreservat, fastsatt ved kgl.res. 19. november 2010 med hjemmel i lov av 27. februar 1930 nr. 2, § 2. Jan Mayen er en vulkansk øy med meget spesiell flora, og er lokalitet for 300 000 hekkende fugler. Vernet omfatter de deler av øya som ikke er berørt av dagens aktiviteter. Disse aktivitetene er hovedsakelig knyttet til meteorologiske observasjoner, samt drift og vedlikehold av installasjoner knyttet til forskning og navigasjon, inklusiv flystripe. Videre skal det ifølge forskriften avsettes tilstrekkelig areal på ”midt-Jan” til dagens aktiviteter og til andre aktiviteter som kan bli aktuelle.

Klif's kommentarer til konsekvensutredningen

Proessen

Klif mener det er lagt opp til en unødvendig rask utredningsprosess, hvor størsteparten av underlagsutredningene ble startet opp sommeren 2012, med sluttrapport i høst. Det bør være mulig å sette av bedre tid til å lage et faglig gjennomarbeidet grunnlag for en så viktig og prinsipiell beslutning.

Konsekvensutredningen skal i utgangspunktet baseres på eksisterende kunnskap og det er etter omstendighetene gjort en god jobb med det faggrunnlaget som finnes. Vi mener imidlertid at grunnlaget kunne vært bedre om det hadde vært satt av bedre tid. Spesielt hadde det styrket konsekvensutredningen om resultatet av de seismiske undersøkelsene hadde vært kjent slik at mer relevante inngangsdata kunne blitt brukt for å beskrive mulige konsekvenser for miljø og samfunn.

OED har bedt Klif om innspill også underveis i prosessen, noe vi har vært positive til basert på ønsket om å få mest mulig ut av de faglige underlagsutredningene. På grunn av det tette løpet med veldig korte frister for oss og konsulentene, har vi hatt begrensede muligheter for å gi gjennomarbeidede innspill.

Generelt

Klif ser med bekymring på planene om mulig etablering av petroleumsvirksomhet nær en vernet øy, med svært sårbar natur og svært vanskelige fysiske forhold. Området ligger langt fra fastlandet og værforholdene vil være krevende. Området ligger nær iskanten slik at drivis kan forekomme, og det er fare for ising på installasjoner og utstyr. Det er muligheter for polare lavtrykk, som innebærer plutselige værforandringer. Videre er det mørke i store deler av året, og om sommeren er det havtåke i om lag 35 % av tiden. I tillegg er det både et vulkansk og jordskjelvutsatt område. Selv om det i konsekvensutredningen er opplyst at det finnes tekniske løsninger for å etterkomme disse utfordringene, så er kombinasjonen av mange vanskelige fysiske rammebetingelser, avstand til fastlandet og manglende utbygd infrastruktur, svært utfordrende for både helse, miljø og sikkerhet ved en eventuell petroleumsakktivitet.

Klif har merket seg at OED sier i konsekvensutredningen at det er behov for betydelige funnstørrelser for å gi lønnsomhet i utbygginger i området. Hvor store oljemengder som er tilgjengelig, får en først bedre oversikt over når resultatene fra seismikkinnsamlingen kommer tidlig i 2013.

Ifølge IEA må to tredjedeler av verdens reserver av fossil energi bli liggende i bakken hvis vi skal nå to-gradersmålet. På grunn av beliggenheten vil elektrifisering ved hjelp av kraft fra land være uaktuelt og det bør også derfor i et klimaperspektiv vurderes om eventuelle ressurser som ligger i dette utilgjengelige og trolig svært sårbare området bør få ligge.

Kommentarer til miljøbeskrivelsene

Klif mener det er gjort et godt arbeid med kartlegging av natur og miljøressurser, men det er fortsatt store områder som ikke er kartlagt. Dette er et spesielt område, som til nå er svært lite påvirket av noen form for aktiviteter, heller ikke trålfiske. Området er også lite påvirket av forurensning, men unntak av tilførsler av langtransporterte forurensninger.

Havforskningsinstituttet gjennomførte i 2011 et tokt med ROV-undersøkelser, sedimentprøver og undersøkelsestrål, som bidro med mye kunnskap om den delen av utredningsområdet som, i følge OED, er mest interessant petroleumsmessig. Havområdet på norsk side av Jan Mayen er et frontområde, hvor vannmasser fra tre ulike havområder danner et dynamisk system med møte av kaldt arktisk og varmere atlantisk vann. Dette gir et godt produksjonsgrunnlag for planteplankton, og det er observert store mengder dyreplankton som kopepoder, krill og amfipoder i nærområdene til Jan Mayen. I løpet av toktet ble det oppdaget tre nye fiskearter og det ble funnet tre arter som ikke har vært påvist i norske farvann før. Havforskningsinstituttet skriver 11. september 2012 i sin nyhetsmelding om resultatene fra toktet at de understreker at "rapporten i all hovedsak fungerer som en pekepinn på miljøsituasjonen i Jan Mayen-området; det er fremdeles mange kunnskapshull å tette. Magert datagrunnlag og sesongmessige forskjeller gjør at det heller ikke alltid er relevant å sammenligne Jan Mayen med forholdene i tiliggende havområder."

Kartleggingen av bunnforholdene så langt har påvist større artsrikdom enn forventet, blant annet med karakteristiske fjærstjerner som sjelden er observert i så tette og dominerende kolonier, og store forekomster av slangestjerner. Bunnfaunaen er dominert av store, men skjøre arter som vokser sakte i det kalde vannet. Dette gjør dem ekstra sårbare for påvirkning.

Det er viktig at bunnforholdene kartlegges videre mht. sårbar bunnfauna og biodiversitet. Det er spesielt viktig at hele ryggen fra Jan Mayen mot Island, som er innenfor utredningsområdet og som er mest sannsynlig for virksomhet, kartlegges før virksomheten eventuelt iverksettes. Bunnkartleggingen gjennom MAREANO og andre undersøkelser, har vist at det gjerne er på slike undersjøiske rygger man finner forekomst av korallrev og rike svampsamfunn.

Kartlegging av sjøfuglforekomster på og rundt øya og på havet er satt i gang og koblet opp mot SEABIRD (SEABird POPulations) i 2011 og 2012. Kartleggingen viser store kolonier av mange arter, også av rødlistearter, som for eksempel polarlomvi og lomvi. Dette er en av Norskehavets viktigste fuglehekkplasser.

Drivisområdet (Vesterisen) som dannes hver vinter nord for Jan Mayen er yngleområde for grønlandssel og klappmyss. På grunn av redusert isdekke har disse selartene fått betydelig mindre områder for kasting. Spesielt har klappmyss vist en betydelig svikt i reproduksjonen. Klappmyss er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Nebbval og flere arter med bardehval beiter også i området i sommerhalvåret.

Det synes som om aktivitetene for å forbedre kunnskapsgrunnlaget er godt i gang. Det er allerede avdekket at dette er viktige, rike og urørte naturområder det vil være viktig å bevare. Som et minimum bør undersøkelsene sluttføres i områder som eventuelt åpnes for aktivitet og før det tildeles lisenser.

Aktiviteter og perspektiv

Klif's kommentarer til utredningen er basert på at det ikke er noen petroleumsvirksomhet som blir utbygd på Island. Dersom utbygging på Island blir aktuelt, vil norsk virksomhet delvis kunne drives derfra og gi en mulig helikoptertransport fra land.

I det eksisterende verneområdet på øya er det ikke åpnet for etablering av olje- og gass-aktiviteter, og dette er heller ikke vurdert i konsekvensutredningen. Fysiske inngrep vil, etter Klif's vurdering, likevel kunne bli omfattende siden det er lang vei til annen infrastruktur. Dette gjelder først og fremst utbygging for å tilrettelegge for transport av forsyninger, personell og beredskapsressurser. Hvis vi legger utredningens alternativ for transport av varer og personale fra Norge til grunn, så synes en petroleumsvirksomhet i området å være helt avhengig av at flystripen på Jan Mayen utbedres og bygges betydelig ut. Det er kun transport fra Jan Mayen og ut på eventuelle installasjoner som vil skje med helikopter.

Omfanget av landanlegg vil inkludere etablering av flyplass (for å ta ned fly i størrelsesklasse Boeing 737), beredskapslager, driftsorganisasjon og brann- og redningsmannskap. I tillegg nevnes behov for utvikling av annen infrastruktur som veier, heliport bygninger og kaianlegg for supply- og beredskapsbåter. Disse aktivitetene kan vanskelig forenes med vernestatusen. I konsekvensutredningen er framtidig utbygging av anleggene på land dårlig beskrevet. Det er derfor vanskelig å gjøre en god vurdering av konsekvensene på øya av slike anlegg.

Samfunnskonsekvenser – verdiskaping og sysselsetting

OED har fått beregnet nasjonale verdiskapings- og sysselsettingseffekter av en eventuell utbygging av petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen. Disse effektene er basert på ODs scenarier for hhv høyt og lavt aktivitetsnivå. Det foreligger imidlertid ikke konkrete ressursanslag for området per i dag (dette vil utarbeides når resultatene av ODs seismikkartlegging foreligger våren 2013). I konsekvensutredningen påpekes det at usikkerheten rundt potensielt ressursgrunnlag og øvrige faktorer (olje- og gasspriser, kostnadsnivå) er stor, og Klif mener det i utgangspunktet gir liten verdi å utarbeide verdiskapingsanslag når usikkerheten om ressursgrunnlaget er så stor.

Anslagene for verdiskaping og sysselsetting er relativt høye. Med forbehold om at Klif ikke har gått grundig inn i underlagsrapportene, synes ikke ressursbeskrivelser og kapasitetsbegrensninger når det gjelder arbeidskraft, realkapital og finansiell kapital å være vurdert i ringvirkningsanalysene. Vi vil tro at en eventuell satsing på petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen vil gå på bekostning av aktivitet andre steder på sokkelen, eller i norsk industri for øvrig, slik at den reelle verdiskapings- og sysselsettingseffekten nasjonalt vil være lavere enn den som rapporteres i KUen.

Regulære utslipp

Dersom hele eller deler av områdene ved Jan Mayen blir åpnet for petroleumsvirksomhet, er det viktig med strenge krav til utslipp. Klif mener at utslipp i et så sårbart og uberørt område bør unngås så langt det er mulig. Videre bør det legges opp til en streng praktisering av føre-var prinsippet og krav til bruk av beste teknikker (BAT).

Når det gjelder effekter av regulære utslipp til sjø i kalde farvann, er det nødvendig med videre forskning. Forskningsresultater viser små forskjeller mellom arktiske og tempererte marine organismer og samfunn i følsomhet for oljerelatert forurensning. Det er ikke grunn til å forvente at arktiske organismer i seg selv er mer følsomme for utslipp fra petroleumindustrien, enn organismer fra andre deler av sokkelen. Studier viser videre at bakteriell nedbrytning av olje foregår helt ned mot frysepunktet, men prosessen går langsommere. Forsøk i felt har også bekreftet at olje som lagres i havis brytes langsomt ned.

Andre faktorer enn artenes følsomhet, som klima, økologisk sesongvariasjon og fordeling av bestander i tid og rom, kan imidlertid gi andre økologiske effekter av utslipp i

nordområdene enn lenger sør. Her trengs det mer forskning for å kunne si mer om mulige effekter.

Effekter av boreutslipp til sjøbunn avhenger av bunnfaunaen. De områdene som til nå er kartlagt gir oss grunn til å anta at det er mye sårbar bunnfauna i området og det vil derfor være nødvendig med tiltak å unngå utslipp fra boring, for ikke å skade disse gjennom nedslamming og suspendert materiale.

Dersom utslipp av produsert vann og andre miljøfarlige og miljøskadelige stoffer ikke tillates, inkludert borekaks og borevæske i områder med sårbar bunnfauna, så vil det regulære utslippet til vann, ved normale forhold, ikke medføre noen vesentlige påvirkninger av miljøet omkring øya.

Vår erfaring tilsier imidlertid at det vil være vanskelig å få til null regulære utslipp til sjø. I tillegg vil det i dette området, langt fra fastlandet, være vanskelig å basere driften på å frakte store mengder avfall til behandlingsanlegg. Dette vil kunne gi utfordringer for boreoperasjoner i områder med sårbar bunnfauna hvor borekaks må håndteres uten utslipp til sjø. Hvorvidt det finnes passende formasjoner for injeksjon er også usikkert. Generelt vil det være viktig med alle tiltak for minimering av avfallsmengder.

På grunn av beliggenheten vil elektrifisering ved hjelp av kraft fra land være uaktuelt. Klif forutsetter at lav-NO_x-brennere eller tilsvarende teknologi blir benyttet, selv om dette ikke er beskrevet. Konsekvenser av utslipp til luft av forsurende gasser og eventuelle miljøgifter fra forbrenning, er vurdert opp mot at dette er et uberørt område, med spesiell vegetasjon. Effekter av forurensning på denne typen vegetasjon, bestående hovedsakelig av lav og moser, vet vi ikke nok om. Forskning har vist at enkelte arter av lav er følsomme for enkelte typer luftforurensning. Det er gjort en beregning av hva luftutslippene, inklusiv black-carbon og ozondannende stoffer, vil bidra med ved siden av langtransporterte forurensning. Beregningen viser at tilleggsbelastningen av ordinære utslipp er liten.

Vurderingene av effekter av luftutslipp i konsekvensutredningen omfatter også virkninger av økt transport til og fra området, og eventuell etablering av ulike typer anlegg som flyplass, kaier, på Jan Mayen.

Hendelser med akutt forurensning

Ved en åpning for petroleumsvirksomhet må det etableres en beredskap mot akutt forurensning på Jan Mayen. Selv om petroleumsvirksomheten ikke skal gjennomføres på selve øya, er det foreløpig bare satt en grense på 30 km fra land som avgrensning for petroleumsakktivitet. Ved et uhellsutslipp vil den korte avstanden øke sannsynligheten for at forurensning vil nå land. Dette gjelder også uhellsutslipp av mindre omfang.

Det er vurdert 6 scenarioer for utblåsning fra 3 letebrønner og 2 produksjonsbrønner. Herunder er det plassert en brønn nord for Jan Mayen for å belyse konsekvenser av utslipp

nær iskanten og en brønn svært nær land for å belyse konsekvenser av store landpåslag på øya. Som påpekt i konsekvensutredningen må det settes boretidsbegrensninger.

Boretidsbegrensningene vil være avhengig av

- brønnenes beliggenhet i forhold til avstand til land og til iskant
- tidsperioder for kasting og næringsvandring for sel og hval
- gyte- og vandreperioder for viktige fiskeslag
- hekke- og myteperioder for sjøfugl, og tilstedeværelse av andre viktige naturressurser
- perioder med reduserte muligheter for effektiv beredskap

Selv om det gjennomføres risikoreduserende tiltak, vil ikke risiko for uhellsutslipp av hydrokarboner elimineres. Det må derfor etableres beredskap som omfatter tilstrekkelig oljeoppsamlingsutstyr eller dispergeringsutstyr med kapasitet for å håndtere et uhellsutslipp fra en utblåsing. Dette utstyret må være tilgjengelig på Jan Mayen for etablering av barrierer, nær kilden, mot åpent hav, og nær kyst og strand. Dette innbefatter dedikerte fartøyer hvor utstyr er plassert, eller depoter på land, tankfartøy og slepefartøy. I området sør og vest for Jan Mayen (utviklingsområde med Island), som ifølge utredningen er mest interessant petroleumsmessig, vil det ta lengre tid før et oljeflak treffer land/iskant. I dette området kan det og være aktuelt med et samarbeid med Island.

Sannsynligheten for å oppdage et oljeutslipp på sjø vil være liten i området. Basert på kjent teknologi vil satellittdeteksjon være mest aktuelt, men tiden det tar å oppdage kan i en del tilfeller være lang. For å være sikker på at eventuelle uhellsutslipp oppdages tidlig, vil det måtte utvikles bedre fjernmålingsutstyr, både fra skip, innretning og fly/helikopter.

Det vil være svært vanskelig å benytte den eksisterende norske beredskapen. Dette skyldes blant annet at den ikke vil kunne være på plass før etter flere døgn etter et uhellsutslipp på grunn av lang seilingstid og tid for etablering. Avstanden til Norges fastland er 1000 km og til sammenligning foregår de aller fleste aktivitetene på norsk sokkel i dag innenfor en avstand på 200 km fra land. Operatørene kan heller ikke basere seg på å benytte statlige beredskapsressurser, da disse ikke er lokalisert i området og er per i dag forbeholdt oppgaver langs fastlands-Norge. Det er heller ikke sikkert at Island vil etablere havgående beredskap som Norge kan benytte eller hvorvidt den vil ha tilstrekkelig kapasitet. For å etablere tilstrekkelig robusthet og mulighet for opptrapping av en aksjon på en forsvarlig måte vil det kunne bli nødvendig å ha alle aktuelle beredskapsressurser tilgjengelige i området, blant annet med nødvendige oppankrings – og kaiforhold ivarettatt.

Vår vurdering er at værforholdene som er beskrevet innebærer at det er lav sannsynlighet for at en effektiv og forsvarlig aksjon mot akutt forurensning vil kunne gjennomføres med kjent teknologi. Det er også spesielle utfordringer knyttet til en strandrenseaksjon der det, i følge utredningen, kan bli aktuelt sette i land 80 personer i 100 dager i vanskelig tilgjengelige kystområder.

Klif er bekymret for mulighetene for å ivareta en tilfredsstillende beredskap mot akutt forurensning i området og mener området ikke bør åpnes for petroleumsvirksomhet.

Konklusjon

Klif mener at det ikke bør åpnes for petroleumsvirksomhet i havområdene ved Jan Mayen, som er en vernet øy og med svært sårbar natur.

Området ligger langt fra fastlandet og værforholdene vil være krevende. Jan Mayen ligger nær iskanten og drivis kan forekomme. Det er også muligheter for polare lavtrykk, som innebærer plutselige værforandringer. Videre er det mørke i store deler av året, og om sommeren er det havtåke i om lag 35 % av tiden.

Det er i tillegg rimelig klart at området huser verdifulle ressurser både i og rundt øya, selv om store deler av området fortsatt ikke er kartlagt. Et viktig poeng er også at området er så å si urørt og lite påvirket av menneskelig aktivitet. Klif mener det er viktig å la området forbli urørt.

Klif er spesielt bekymret for mulighetene for å ivareta en tilfredsstillende beredskap mot akutt forurensning i området. Vår vurdering er at værforholdene som er beskrevet innebærer at det er lav sannsynlighet for at en effektiv og forsvarlig aksjon mot akutt forurensning vil kunne gjennomføres med kjent teknologi.

En åpning vil innebære at det må etableres en beredskap mot akutt forurensning på Jan Mayen. Det vil være svært vanskelig å benytte den eksisterende norske beredskapen. Det er heller ikke sikkert at Island vil etablere havgående beredskap som Norge kan benytte. For å etablere tilstrekkelig robusthet og mulighet for opptrapping av en aksjon på en forsvarlig måte vil det kunne bli nødvendig å ha alle aktuelle beredskapsressurser tilgjengelige i området, blant annet med nødvendige oppankrings- og kaiforhold ivarettatt.

Sannsynligheten for å oppdage et oljeutslipp på sjø vil være liten i området. Basert på kjent teknologi vil satellittdeteksjon være mest aktuelt, på grunn av mindre infrastruktur i form av fartøyer og helikopter. Tiden det tar å oppdage, vil være begrenset av satellittdekning og kan derfor i en del tilfeller være lang. For å være sikker på at eventuelle uhellsutslipp oppdages tidlig, vil det måtte utvikles bedre fjernmålingsutstyr, både fra skip, innretning og fly/helikopter.

Få mulige løsninger for eventuelle utbygginger er beskrevet i utredningen og det er derfor vanskelig å vurdere konsekvensene for miljøet på land og forholdet til vernebestemmelsene på Jan Mayen.

I det eksisterende verneområdet på øya er det ikke åpnet for etablering av olje- og gass-aktiviteter, og dette er heller ikke vurdert i konsekvensutredningen. Fysiske inngrep vil, etter Klifs vurdering, likevel kunne bli omfattende siden det er lang vei til annen infrastruktur. Dette gjelder først og fremst utbygging for å tilrettelegge for transport av forsyninger, personell og beredskapsressurser.

Dersom de seismiske undersøkelserne viser stort potensiale for store funn og at tildelte lisenser i Islands del av samarbeidsområdet også blir bygd ut, ser vi at det kan være mer aktuelt for Norge å åpne for petroleumsvirksomhet. Vi mener at det i så fall bør begrenses til de områdene som ligger i dette samarbeidsområdet og at det ikke åpnes nord for Jan Mayen, og i områdene nær øya. Ved eventuell åpning og utlysning vil det være behov for særskilte krav om nullutslipp til sjø. Videre vil det ikke være tilstrekkelig å basere seg på eksisterende beredskap på kontinentalsokkelen og langs Norskekysten.

Med hilsen

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

Ellen Hambro
direktør

Signe Nåmdal
avdelingsdirektør

Kopi til: Miljøverndepartementet